

Høringsuttalelse i forbindelse med fylkeskommunens forslag om nedleggelse av Solør videregående skole.

På vegne av FAU ved Åsnes ungdomsskole og Flisa barneskole vil vi gjerne komme med vår høringsuttalelse vedrørende forslag om nedleggelse av Solør videregående skole. Vi representerer foreldre og foresatte til de eventuelt kommende elever ved nevnte skole, samtidig som vi også er innbyggere i Solør/Åsnes kommune. Vi er bekymret over forslaget som er fremmet på vegne av den videregående skolen vår, men også fordi en nedleggelse vil påvirke hele lokalsamfunnet vårt og tilknytningen ungdommene våre får til bygda. Hvilke muligheter og hvilket handlingsrom vi står igjen med, i forhold til å utvikle og bevare lokalsamfunnet vårt i fremtiden.

Det er i hovedsak 3 hovedpunkter vi vil belyse og gi vårt tilsvaret ut ifra:

1. Å sikre 13-årig utdanning er viktig - også i Solør!

I forslaget om fremtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller i videregående opplæring, er studiestedet Flisa og Sønsterud foreslått nedlagt i flere (Flisa foreslås nedlagt i alle 4 alternativer, Sønsterud i 3 av dem, i det fjerde beholdes Sønsterud, men flyttes til Våler).

Vi, som er foreldre og foresatte til elever, som forhåpentligvis skal søke videregående utdanning i løpet av få år, er sterkt bekymret over denne varslede utviklingen. Vi antar at den vil innebære at flere av ungdommene som bor i regionen vår vil finne det vanskeligere, og mer krevende, å skulle fullføre et videregående utdanningsløp. Mange vil få betydelig lengre reiseveg, der mange vil bli nødt til å flytte og bo på hybel allerede som 15 åringer. Ikke alle er modne nok eller har gode nok forutsetninger til å bo for seg selv i så ung alder, og det vil kunne være en sterk faktor som medvirker til at flere av ungdommene vil velge bort videregående utdanning.

I vår region har vi et generelt lavt utdanningsnivå blant innbyggerne. I tillegg har vi mange lavinntektsfamilier. Disse forholdene vil helt sikkert påvirke hvor mange av ungdommene som vil søke seg til videregående utdanning, dersom det vil innebære større økonomisk belastning, lengre reiseveg, mer utrygghet og større og mer uoversiktlig skolemiljø. All forskning viser at det er særlig viktig at ungdommen gjennomfører et 13-årig skoleløp. De som fullfører, har et bedre utgangspunkt videre i livet. Det å fjerne Solør videregående som utdanningstilbud for ungdommen i Solør er ikke med på å legge forholdene til rette for at flest mulig skal fullføre 13 år med skole. Kanskje er det nettopp de vi mister som representerer den gruppen en aller helst skulle sett at fullførte.

Solør videregående er en liten skole mht antall elever, men de kan dokumentere god kvalitet på utdanningen. Det er få elever som dropper ut og det er bra faglige resultater. Skolen

representerer et trygt og lokalt forankret skolemiljø, som virker forebyggende mot utenforskap og mobbing. Solør videregående på Flisa har også en Elektrolinje med 15 studieplasser. Denne linja er populær og har en venteliste som tilsier at det kunne vært en klasse til. Det er påfallende at Elektrolinja ikke er nevnt i alternativene til fremtidig skolestruktur. Dette er et tilbud som kan ses i sammenheng med øvrige studiekvalifiserende linjer.

Samtidig som Fylket Innlandet foreslår å legge ned Solør videregående skole har Forskningsrådet bevilget 7 millioner kroner til kommunene i Solør-regionen og NAV for å jobbe mot ungt utenforskap i regionen. Direktør i NAV Innlandet Bjørn Lien uttaler i en pressemelding:

" Det er viktig at vi hele tiden jobber for å inkludere unge mennesker i arbeid og utdanning, og at vi sikrer at flest mulig kan bidra i samfunnet vårt. Vi i Innlandet vil trenge all arbeidskraft som er mulig å få i årene fremover."

Å bevare Solør videregående skole vil være et viktig bidrag til nettopp dette; forhindre utenforskap, legge forholdene til rette for at ungdommene fullfører et 13-årig skoleløp og bidra til arbeidskraft og samfunnsressurser i regionen for fremtiden.

2. Dårlig timing

Åsnes kommune investerer store summer i en ny og samlende barneskole i kommunen. Prosjektet har pågått over flere år og det er lagt mye arbeid i å se på forskjellige skolemodeller og muligheter. Resultatet har blitt en spennende skolemodell hvor vi blir presentert for Læringstunet;

"Et læringsfellesskap som representerer både et konsept og et fysisk område hvor skolebygg og lokaler med fritidstilbud samles rundt et tun. Det er tenkt som et samarbeid mellom barneskolen, ungdomsskolen, videregående skole, ungdomshuset, frivilligheten, idrettsplassene, Åsneshallen og næringslivet."

Overordnet intensjon og langsiktig mål med Læringstunet er å øke kommunens tverrsektorielle samarbeid om de viktigste faktorene for bedret folkehelse: inkludering, økt gjennomføring av videregående skole og økt utdanningsnivå i befolkningen. De har også fått på plass et helt nytt multimediasstudio (sponset av stiftelsen One In a Million Foundation/Matoma), som representerer noe helt nytt med topp utstyr, samt et mestringsbygg med verksteder. Her ligger mye upløyd mark og uante muligheter, antagelig muligheter vi fremdeles ikke har sett for oss. Dette vil være et sted som også Solør videregående skole vil kunne dra veksler på. Her har fylkeskommunen, som eier av videregående skole, en unik anledning til å prøve ut nye læringsarenaer og utforske alternative læringsmodeller. Dette kan friste flere til utdanning og motivere for læring. Trolig vil dette nyskapende arbeidet bli noe helt unikt for vår region og Innlandet fylke for øvrig, og

tilrettelegge for å øke søkerantallet også til Solør. Det å legge ned Solør videregående vil frata oss muligheten til å ta dette i bruk og nyttiggjøre oss de ubenyttede ressursene som ligger her, til det beste for barna og ungdommene i vår region.

3. Oppfølging av regional plan og utredninger

Fylkestinget i Innlandet fylke vedtok 23.09.20; Regional plan for det inkluderende Innlandet. Denne skal gi retning for prioritert politikk fram til 2024 og legges til grunn for ny regional plan. Planen er 4- årig, men med perspektiv fram til 2030.

Videre står det under punktet for Innlandsstrategiens føringer for ny regional plan:

- tilbud om gode og tilpassede utdanningsløp og mulighet for å lære hele livet
- et velutviklet arbeidsliv med plass til alle
- attraktive og levende byer og lokalsamfunn med et variert og rikt kunst- og kulturliv og en stor og mangfoldig frivillig sektor som stimulerer til deltakelse og livskvalitet.

Planen har tre definerte satsningsområder:

- kompetanse og livslang læring
- arbeidsliv og arbeidsplassutvikling
- lokalsamfunn, møteplasser og kultur

Dette er alle viktige punkter for et velfungerende og inkluderende lokalsamfunn hvor det er godt å være. I denne sammenhengen blir en lokal videregående skole ekstra viktig. Viktig for å skape og beholde kompetanse, viktig for rekruttering til arbeidsliv og viktig for å opprettholde treffpunkter og idrettstilbud i alle aldersklasser. Det vil bevare ungdommene i bygda som kan bidragsyttere til kultur- og foreningsliv.

Dersom fylkeskommunen mener alvor med den regionale planens innhold, virker det lite gjennomtenkt å legge ned den videregående skolen i det samme lokalsamfunnet. Ringvirkningene av å legge ned den videregående skolen synes manglende belyst, og den samfunnsøkonomiske konsekvensen er ikke tatt med i betraktningen. En del av kunnskapsgrunnet som beslutningene bygger på viser seg også å inneholde faktafeil, mens andre perspektiver er dårlig eller nokså ensidig belyst, slik vi ser det. Et eksempel kan være undersøkelsene det refereres til vedrørende borteboende elever, hvor det konkluderes med at de i liten grad skiller seg fra hjemmeboende elever når det gjelder trivsel, mestring og deltakelse. Det er derimot ikke foretatt en systematisk analyse for å avdekke om dette faktisk er tilfelle, og konklusjonen fattes på et sviktende grunnlag. I undersøkelsene gjengitt i saksframlegg med arkivreferanse 2024/9171-1 omfatter borteboende både de som bor på hybel og de som bor på internat. Det er store vesentlige forskjeller på disse boforholdene da et internat representerer et etablert miljø der det ofte er kantine med mulighet for matservering, samt tilgjengelige voksenpersoner å støtte seg til. I tillegg viser undersøkelsene også forskjell på trivsel som borteboende avhengig av om man kommer inn

på første eller andre studievalg. Det blir raskt feil å konkludere her på vegne av alle elever uavhengig av hvor de bor og hvilket studievalg de har fått.

For å klassifisere de videregående skolene i fylket er det definert noen kriterier for skolenes robusthet og sårbarhet. Det foreligger derimot ingen dokumentasjon for at disse kriteriene faktisk handler om hvor sårbar eller robust en skole er. Dersom det handler om for få elever til å kunne tilby flere ulike fag, så er det flere forhold som bør vurderes. For eksempel er det ikke sagt noe om muligheten for å ta i bruk digitale læringsplattformer som del av en studiespesialiserende linje. Det meste handler om antall elever og økonomiske besparelser. Likevel foreligger det ikke noen dokumentasjon eller tall på hvilke summer dette dreier seg om. Dersom fylkeskommunen vektlegger sin egen plan for et inkluderende Innlandet bør de etterkomme et grundigere kunnskapsgrunnlag, mer troverdige kriterier for rangering av skolene og konkrete regnestykker og tall på besparelse. Dette er avgjørende før en beslutning om å legge ned den videregående skolen i Solør. Det fortjener alle barn og ungdommer som vokser opp i lokalsamfunnet vårt og som skal være med å utvikle Innlandet fylket i framtiden!

Vi håper med dette at vi når fram til politikerne i fylket, som skal avgjøre framtiden til Solør videregående skole og et tilhørende lokalsamfunn. Dersom det er strukturendring og alternative opplæringsmodeller som står i fokus støtter vi høringsuttalelsen fra Solør Næringshage. Der er det redegjort godt for mulige strukturendringer som bevarer videregående skole på Flisa og i Våler. I dette forslaget foreligger det også muligheter for å styrke utdanningen på Flisa ved å omrokere faglinjer mellom Flisa og Våler. Vårt håp er at fylkeskommunen tenker forebyggende og at dette blir en del av beslutningsgrunnlaget. Vi forventer avgjørelsene som vedtas, tar hele lokalsamfunnet og de samfunnsøkonomiske og sosiale forholdene i betraktning, og at det er gjort grundige undersøkelser på alle nivåer. Det er våre barn, våre ungdommer og våre liv i et godt lokalsamfunn som er kraftig berørt og står på spill.

Flisa 27.08.24

Med vennlig hilsen

Gunvor Husberg Aaslie

Elin Mathisen Langmoen

Toronn Asdahl Brunsell

Elin Toverud

Elin Nordli

på vegne av FAU Åsnes ungdomsskole og Flisa barneskole